

Διαμορφώνοντας από κοινού την Ευρώπη: Θέτοντας τις περιφέρειες στο επίκεντρο του επόμενου ΠΔΠ
Δήλωση της Ρόδου από την Ομάδα του ΕΛΚ στην ΕτΠ

ΩΣ ΤΟΠΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΗΓΕΤΕΣ ΤΟΥ ΕΛΚ, ΩΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ:

Θέλουμε η Ευρώπη να είναι ανταγωνιστική και ασφαλής, βιώσιμη και ευημερούσα. Θέλουμε να συνεργαστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) με όλες τις κινητήριες δυνάμεις της — τις περιφέρειες και τους δήμους της, και επιθυμούμε να συνεργαστούμε. Πρέπει να εξασφαλίσουμε τη συμμετοχή των πολιτών, σε όλους τους δήμους και σε όλες τις περιφέρειες.

Τονίζουμε ότι η συζήτηση σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) για την περίοδο 2028-2034 αποτελεί καθοριστική πολιτική στιγμή για την ΕΕ. Η ικανότητα της Ευρώπης να συνεχίσει να επιτυγχάνει αποτελέσματα όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα, την εδαφική συνοχή, τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη, την ανθεκτικότητα, την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, καθώς και να αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις, όπως η ασφάλεια, προϋποθέτει έναν προϋπολογισμό της ΕΕ που ανταποκρίνεται σε κάθε φιλοδοξία της.

Επιμένουμε ότι οι νέες στρατηγικές προτεραιότητες πρέπει να συμβαδίζουν με τη διατήρηση και τον εκσυγχρονισμό των θεμελιωδών πολιτικών της ΕΕ.

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ είναι η μεγαλύτερη παγκοσμίως επενδυτική πολιτική που στηρίζει τη σύγκλιση, την ανταγωνιστικότητα και την εδαφική ανθεκτικότητα, είναι ανοικτή σε όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες, ορατή στους πολίτες και περιλαμβάνει κάθε επίπεδο διακυβέρνησης. Η πολιτική συνοχής αποτελεί βασικό στόχο της Συνθήκης και το μόνο μέσο που διασφαλίζει ότι καμία περιοχή δεν θα μείνει στο περιθώριο.

Ζητούμε επαρκή χρηματοδοτικά μέσα για την κάλυψη υφιστάμενων και νέων προτεραιοτήτων. Η ευρωπαϊκή φιλοδοξία δεν μπορεί να βασίζεται στον ψευδή μύθο ότι κάνουμε περισσότερα με λιγότερα μέσα. Ως εκ τούτου, η συνολική χρηματοδότηση για το ΠΔΠ 2028-2034 θα πρέπει να ανέρχεται στο 1,27 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) της ΕΕ, εξαιρουμένων των αποπληρωμών του χρέους που σχετίζεται με το ταμείο ανάκαμψης NextGenerationEU. Για τον σκοπό αυτό, υποστηρίζουμε την εισαγωγή νέων, γνήσιων ιδίων πόρων της ΕΕ, ώστε να καταστεί δυνατό ένα φιλόδοξο ΠΔΠ και να ενισχυθεί η ικανότητα της ΕΕ να ανταποκρίνεται με ευελιξία σε απρόβλεπτες προκλήσεις.

Υπογραμμίζουμε την ανάγκη να απλουστευθεί ο προϋπολογισμός της ΕΕ και να καταστεί πιο αποτελεσματικός. Η απλούστευση θα πρέπει πρωτίστως να εξυπηρετεί τους δικαιούχους, μειώνοντας τους φραγμούς στην πρόσβαση σε ενωσιακή χρηματοδότηση και καθιστώντας τις δαπάνες αποδοτικότερες. Ωστόσο, ο εξορθολογισμός των δημοσιονομικών δομών δεν πρέπει να οδηγεί σε εκπτώσεις ως προς τη διαφάνεια, τον δημοκρατικό έλεγχο ή την εδαφική συμμετοχή, ούτε να χρησιμοποιείται ως πρόσχημα για την αποδυνάμωση της αρχής της εταιρικής σχέσης.

Επιβεβαιώνουμε ότι η ευελιξία πρέπει να συμπληρώνει και όχι να αντικαθιστά την προβλεψιμότητα. Η δημοσιονομική προβλεψιμότητα αποτελεί πολιτική προϋπόθεση και όχι τεχνική λεπτομέρεια. Ένα σταθερό και νομικά ασφαλές ΠΔΠ είναι απαραίτητο για τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις, την περιφερειακή διοικητική ικανότητα και την εμπιστοσύνη των πολιτών.

Επιμένουμε ότι οι δαπάνες της ΕΕ πρέπει να παραμένουν τοποκεντρικές και εδαφικά ευαίσθητες. Οι πολιτικές της ΕΕ πρέπει να αναγνωρίζουν την εδαφική πολυμορφία της Ευρώπης και να αντικατοπτρίζουν τις επιμέρους διαφορετικές πραγματικές καταστάσεις ανά τις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων των νησιών, των εξόχως απόκεντρων περιοχών, των αγροτικών και ορεινών περιοχών και των διαρθρωτικά μειονεκτουσών περιοχών.

Αναγνωρίζουμε ότι χρειάζονται προσεγγίσεις προσανατολισμένες στις επιδόσεις, προειδοποιούμε ωστόσο ότι τα μοντέλα χρηματοδότησης που είναι αποσυνδεδεμένα από το πραγματικό κόστος και την εδαφική εφαρμογή ενέχουν τον κίνδυνο αποδυνάμωσης της λογοδοσίας, της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης του κοινού.

Τονίζουμε ότι η ενεργός επικουρικότητα, η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και η αρχή της εταιρικής σχέσης αποτελούν υποχρεώσεις και όχι επιλογές. Η αποτελεσματική συμμετοχή των περιφερειακών και των τοπικών αρχών είναι απαραίτητη για τη δημοκρατική νομιμοποίηση και για την καλύτερη επίτευξη βιώσιμων αποτελεσμάτων στην πράξη, καθώς η συγκέντρωση έχει καταδείξει όλα της τα όρια.

Τονίζουμε ότι πρέπει να διασφαλιστεί η συμμετοχή των επιπέδων αυτοδιοικητικής διακυβέρνησης, με ισχυρές και δεσμευτικές νομοθετικές διασφαλίσεις κατά την προετοιμασία των σχεδίων εθνικής και περιφερειακής εταιρικής σχέσης (ΕΠΕΣ), ώστε οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές να συμμετέχουν πραγματικά στον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την υλοποίησή τους. Τασσόμαστε επίσης υπέρ υποχρεωτικών εδαφικών κεφαλαίων, τουλάχιστον ενός ανά κράτος μέλος, και μιας ρήτρας επικουρικότητας που θα παρέχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη δυνατότητα να απορρίπτει σχέδια που είναι υπερβολικά συγκεντρωτικά.

Καλούμε επομένως το Συμβούλιο και τις εθνικές κυβερνήσεις να διασφαλίσουν την έγκαιρη και ουσιαστική συμμετοχή των δήμων και των περιφερειών στη διαμόρφωση του επόμενου ΠΔΠ. Καλούμε μετ' επιτάσεως τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να ολοκληρώσουν τις διαπραγματεύσεις για το ΠΔΠ έως τα τέλη του 2026, ώστε να αποφευχθούν καθυστερήσεις κατά την έναρξη της νέας περιόδου προγραμματισμού.

Η από κοινού διαμόρφωση της Ευρώπης συνεπάγεται την αναγνώριση των δήμων και των περιφερειών ως συναρχιτεκτόνων του μέλλοντος της Ευρώπης. Μόνον η σαφής πολιτική καθοδήγηση, η ισχυρή δημοκρατική εποπτεία και η πραγματική εδαφική οικειοποίηση θα διασφαλίσουν ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ αποφέρει πραγματικά αποτελέσματα για τους πολίτες και ενισχύει την ενότητα και την ανθεκτικότητα της Ευρώπης.